

100 Begrepp

Vinnova vinter ramverksvolym 1, version 9

Vinter begrepp	Beskrivning	Vinter begreppskontext	Referens
Aktivitet (inom socialtjänst)	Något som kan utföras av någon eller något inom socialtjänst. Inom socialtjänst förekommer exempelvis följande typer av aktiviteter: utredning, genomförande av individuellt inriktade insatser och uppföljning. Aktiviteter kan vara exempelvis pågående, utförda, önskade eller planerade. Exempel som särskilt pekas ut som aktiviteter som det i tillämpliga fall ska dokumenteras om är matdistribution. Ibland används uttrycket "insats" för aktiviteter som nämns ovan och kan förväxlas med begreppet "individuellt inriktad insats", som betyder "insats som en brukare kan få efter en individuell behovsprövning", exempelvis boendestöd, hemtjänst eller missbruksvård. Ibland ser man också att man allmänspråkligt använder uttrycket "åtgärd" för aktiviteterna inom socialtjänst. Observera att termposterna "beviljad insats", "insats" och "åtgärd" i Socialstyrelsens termbank som är relaterade till detta begrepp kommer att ses över.	Semantisk interoperabilitet-Vol.3	https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/kunskapsstod/2016-2-7-bilaga4.pdf
Aktörer	Informationsproducent eller informationskonsument inom den offentliga sfären	Teknisk interoperabilitet-Vol.4:2	https://www.digg.se/
Aktualisering	Mottagande av en ansökan, begäran, anmälan eller erhållande av information på annat sätt om en omständighet som föranleder en åtgärd av nämnden. Aktualiseringen kan initiera en individanpassad process inom socialtjänst	Semantisk interoperabilitet-Vol.3	https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/kunskapsstod/2016-2-7-bilaga4.pdf
Anmälan	Definition: meddelande i vilket någon eller något anmäls Anmärkning: Anmälan inom vård och omsorg görs enligt bestämmelser i lag eller förordning.	Semantisk interoperabilitet-Vol.3	https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/kunskapsstod/2016-2-7-bilaga4.pdf
Annan person	Person som på något sätt är relaterad till patienten men som inte är patienten eller hälso- och sjukvårdspersonal. Exempel på annan person är anhörig, närstående eller företrädare. Det kan också vara en målsägande, som enligt lagen (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård i vissa fall ska ges möjlighet att bli underrättad till exempel när en patient som är föremål för rättspsykiatrisk vård har lämnat vårdenheten utan tillstånd. De exempel som ges här är sådana som särskilt pekas ut som personer som det ska finnas dokumentation om i tillämpliga fall.	Semantisk interoperabilitet-Vol.3	https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/kunskapsstod/2016-2-7-bilaga3.pdf
Annan person	Person som på något sätt är relaterad till brukaren men som inte är brukaren eller socialtjänstpersonal. Exempel på annan person är anhörig, närstående eller företrädare. Det kan också vara en person ur allmänheten som gör en anmälan, en referensperson som lämnar uppgifter om en brukares personliga egenskaper (till exempel en anhörig) eller en sakkunnig som i sin yrkesroll kontaktas för att avge ett professionellt yttrande (till exempel hälso- och sjukvårdspersonal). De exempel som ges här är sådana som särskilt pekas ut som personer som det ska dokumenteras om i tillämpliga fall.	Semantisk interoperabilitet-Vol.3	https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/kunskapsstod/2016-2-7-bilaga4.pdf
Annoterad data	data som kan knytas till en viss egenskap, dvs. en slags förädling av rådata där den klassificeras/beskrivs. Maskininlärningsalgoritmer kräver annoterad data för att kunna lösa sin uppgift och just bristen på annoterad träningsdata är många gånger en begränsande faktor i projekt. En algoritm med uppgiften att identifiera ett visst djur från ett godtyckligt foto behöver exempelvis tränas upp med en mängd annoterade foton där djuret i fråga redan är klassificerat.	Metod, Regelverk, Nulägesbilder--Länkar och referenser-Vol.1.	https://digitaliseringsradet.se/
Användare	Medborgare eller företag som använder tjänster/produkter som tillhandahålls av aktörer inom den offentliga sektorn	Teknisk interoperabilitet-Vol.4:2	https://www.digg.se/

Arkitekturbyggblock (ABB)	En samling funktionalitet som syftar till att uppfylla verksamhetskrav. Varje byggblock är löst kopplat mot realiseringen av det, dvs varje byggblock kan realiserar på flera olika sätt.	Teknisk interoperabilitet-Vol.4:1	
Arkitekturmodeller	en arkitekturmodell består av arkitekturelement som även kallas arkitekturbyggblock. Dessa element kategoriserade enligt elementtyper definierade i arkitekturramverkets metamodel. Arkitekturelementen har också relationer mellan varandra vilka också styrs genom metamodeln som definierar vilka rekommendationer som är tillåtna.	Teknisk interoperabilitet-Vol.4:2	https://www.sis.se/produkter/kvalitet-0d495288/system-och-programvarukvalitet/ssioecieeee420102012/
Arkitekturperspektiv	beskriver hur arkitekturvyer utformas, tolkas och används för att inrama och uttrycka hur specifika intressen adresseras av arkitekturbeskrivningen. I Arkitekturramverket finns idag sex perspektiv på hög nivå; strategi, verksamhet, information, teknik, säkerhet, realisering.	Teknisk interoperabilitet-Vol.4:2	https://inera.atlassian.net/wiki/spaces/AR/pages/86279080/Arkitekturprodukter+mallar
Asynkron kommunikation	Vid asynkron kommunikation är parterna tidsmässigt oberoende av varandra. Asynkron innebär överföring som inte är samtidig.	Teknisk interoperabilitet-Vol.4:2	Terminologacentrum TNC: Basord i våra fackspråk 2012.
Avgöra	Resultat av utredning. Aktiviteter där vård- och omsorgspersonal avgör vilka åtgärder eller insatser som är lämpliga att genomföra för att åtgärda problemet och uppnå måltillstånd. Alternativ • Beslut om att åtgärda eller bevilja insatser • Beslut att inte åtgärda eller bevilja insatser, processen avslutas.	Semantisk interoperabilitet-Vol.3	https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/kunskapsstod/2016-2-7-bilaga2.pdf
Avsett tillstånd (inom socialtjänst)	Det måltillstånd som socialtjänstpersonal, oftast i samråd med brukaren, har beslutat att försöka uppnå. Observera att termposten ”avsett hälsotillstånd” i Socialstyrelsens termbank som är relaterad till detta begrepp kommer att ses över.	Semantisk interoperabilitet-Vol.3	https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/kunskapsstod/2016-2-7-bilaga4.pdf
Behov	Anspråk hos brukaren på att få hjälp med något denne inte klarar på egen hand. Exempel är behov av hjälp med matlagning eller behov av stöd att komma ur ett missbruk. Behovet kan uppfyllas med hjälp av insatser i form av hemtjänst (där matlagning kan ingå) eller placering på ett behandlingshem för missbrukare. Behovet kan vara bedömt av olika aktörer, exempelvis socialtjänstpersonal, brukaren eller någon person som är relaterad till brukaren.	Semantisk interoperabilitet-Vol.3	https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/kunskapsstod/2016-2-7-bilaga4.pdf
Brukare	Definition: (inom socialtjänst:) person som får, eller som är föremål för en utredning om att få, individuellt behovsprövade insatser från socialtjänsten Anmärkning: Brukare används som samlande begrepp för alla som får individuellt behovsprövade insatser från socialtjänsten oavsett vilken typ av insatser det handlar om. Insatserna kan röra allt från stöd och service till mer omfattande bistånd, och en brukare kan vara allt från ett nyfött barn till en mycket gammal människa. Observera att brukare även inkluderar personer som är tvångsomhändertagna, det vill säga personer som får vård enligt LVU, lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga eller LVM, lagen (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall, med andra ord när insatserna från socialtjänsten inte är frivilligt mottagna. Ordet brukare anger att personen tar en insats i bruk oavsett om den är frivilligt mottagen eller ges med tvång. Eftersom termen brukare står för alla som får individuellt behovsprövade insatser från socialtjänsten är det inte lämpligt att kalla någon för brukare när man avser en särskild grupp eller enstaka individer - det kan uppfattas som en sorts avståndstagande. Beroende på sammanhang kan därför andra mer precisa benämningar vara lämpliga att använda i stället, till exempel assistansanvändare, familjehemsplacerat barn, klient, tvångsomhändertagen.	Semantisk interoperabilitet-Vol.3	https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/kunskapsstod/2016-2-7-bilaga4.pdf
Byggblock	Ett byggblock är grundläggande digital service infrastruktur, som möjliggör och kan återanvändas i mer komplexa digitala tjänster. Ett byggblock kan bestå av tekniska förmågor, men också standardiserade modeller och mönster som ska kunna återanvändas vid digitalt informationsutbyte.	Teknisk interoperabilitet-Vol.4:2	CEF Definitions Regulation (EU) No 283/2014

Byggblocksansvarig	Myndighet som är ansvarig för utveckling och förvaltning av tilldelat byggblock, där uppdrag ska framgå av författning. Byggblocksansvarig har ansvar och befogenheter kopplade till sitt byggblock. Rollen ska förhålla sig till den övergripande styrningen inom infrastrukturen men kan även utöva styrning inom sitt byggblock. Byggblocksansvarig samverkar med kompetensområden, andra byggblock och övriga relevanta aktörer.	Teknisk interoperabilitet-Vol.4:2	https://www.digg.se/
Datadonator	Individ som donerar sin data. Vinter 2021 hanterar hälsodata.	Teknisk interoperabilitet-Vol.4:2	https://www.vinnova.se/m/vinter
DCAT-AP-SE	DCAT står för Data Catalog Vocabulary och är en rekommendation från industrikonsortiet W3C för att ge interoperabilitet mellan datakataloger. Tillägget "-AP (Application Profile)" är den europeiska varianten som ska förbättra sökbarheten för dataportaler i Europa. Nu har DIGG med hjälp av en referensgrupp tagit fram en variant av DCAT-AP som anpassats efter svenska förhållanden. Den svenska anpassningen benämns DCAT-AP-SE.	Teknisk interoperabilitet-Vol.4:1	https://www.digg.se/publicerat/remisser-och-yttranden/remisser-fran-digg/2020/forslag-till-ny-standard-for-metadata/
Diabetes Typ-1 och Typ 2	Diabetes är ett samlingsnamn för några sjukdomar som alla ger för hög nivå av socker i blodet. Förutom typ 2-diabetes finns typ 1-diabetes och graviditetsdiabetes. Typ 1-diabetes är en sjukdom du har hela livet, men det finns bra behandling att få. Vid typ 2-diabetes har kroppen svårt att hålla sockerhalten i blodet tillräckligt låg. Vanliga symtom är bland annat trötthet och att du behöver kissa oftare. Symtomen kommer ofta långsamt och kan ibland vara svåra att märka. Till slut blir man medvetlös om blodsockervärdet fortsätter att sjunka. Typ 2-diabetes är vanligast och kommer oftast i vuxen ålder. Vid typ 1-diabetes har kroppen slutat tillverka insulin och du får då för mycket socker i blodet.	Semantisk interoperabilitet-Vol.3	https://www.1177.se/sjukdomar--besvar/diabetes/
Diagnos	Definition: bestämning och benämning av sjukdom, skada, störning eller förändring i kroppsfunction.	Semantisk interoperabilitet-Vol.3	https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/dokument-webb/ovrigt/terminologi-resultat-remissbegrepp-for-diagnos-2011.pdf
DIGG	Myndigheten för digital förvaltning	Teknisk interoperabilitet-Vol.4:1	https://www.digg.se/
digitaliseringsindex	ett index uppbyggt av en uppsättning mätetal	Tävlingsramverk-Vol.5	https://digitaliseringsradet.se/
Digitalt ekosystem	Det digitala systemet vari förvaltningsgemensam infrastruktur verkar med tekniska förutsättningar.	Teknisk interoperabilitet-Vol.4:2	https://www.digg.se/
FHIR standard	en standard för hälsovård och utbyte av data, publicerat av HL7®	Teknisk interoperabilitet-Vol.4:1	http://hl7.org/fhir/
Följa upp	Resultat av genomförda åtgärder eller beviljade insatser gentemot ett givet måltillstånd Aktiviteter där vård- och omsorgspersonal genomför en uppföljning av hela processens resultat gentemot ett givet måltillstånd. Bedömd effekt av genomförda åtgärder eller insatser	Semantisk interoperabilitet-Vol.3	https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/kunskapsstod/2016-2-7-bilaga2.pdf
Förvaltningsgemensam digital infrastruktur	Infrastruktur, som innehåller olika byggblock eller komponenter som möjliggör digital utveckling. Den används av många aktörer och sektorer inom offentliga förvaltning för att lösa gränsöverskridande behov	Teknisk interoperabilitet-Vol.4:2	https://www.digg.se/
Förvaltningsgemensamma lösningar	Lösningar, såsom byggblock eller komponenter, som kan användas av många aktörer och sektorer inom offentliga förvaltning för att lösa gränsöverskridande och sektorsövergripande behov.	Teknisk interoperabilitet-Vol.4:2	https://www.digg.se/

Framtidens vård	ett brett begrepp. Kontoret för life science beskriver det som en ”integrering av forskning, innovation och utbildning”. Framtidens vård kan således vara nya processer, metoder och tekniker för att tillhandahålla hälso- och sjukvård. Men, integrering av forskning, innovation och utbildning är också en förutsättning för att möjliggöra framtidens vård. I rapporten används begreppet för att analysera hur hälsodata och precisionsmedicin bidrar till att möjliggöra framtidens vård.	Tävlingsramverk-Vol.5	
Genomföra	Beslut om att åtgärda eller bevilja insatser Aktiviteter där beslutade åtgärder eller beviljade insatser planeras och genomförs. Resultat av genomförda åtgärder eller insatser gentemot ett givet måltillstånd	Semantisk interoperabilitet-Vol.3	https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/kunskapsstod/2016-2-7-bilaga2.pdf
Grunddatadomänansvarig	Myndighet som är ansvarig för utveckling och förvaltning av tilldelad grunddatadomän, där uppdrag ska framgå av författning. grunddatadomänansvarig har ansvar och befogenheter kopplade till sin grunddatadomän. Rollen ska förhålla sig till den övergripande styrningen inom infrastrukturen men kan även utöva styrning inom sin grunddatadomän. Grunddatadomänansvarig samverkar med kompetensområden, andra grunddatadomäner och övriga relevanta aktörer.	Teknisk interoperabilitet-Vol.4:2	https://www.digg.se/
Grunddataproducent	Grunddataproducenten är en myndighet eller annan offentlig aktör som producerar grunddata. Grunddataproducenten tillhandahåller nationella grunddata inom en eller flera grunddatadomäner.	Teknisk interoperabilitet-Vol.4:2	https://www.digg.se/
Hälsodata	Med hälsodata avses här information som beskriver individens hälsa och som genereras i hälsooch sjukvården, i hemsjukvård och/eller av individen själv. I pågående agendaarbete inför kommande nationell strategi för life science i Sverige, beskrivs hälsodata som ”ett integrerat system” vilket gör att hälsodata här även inbegriper interoperabilitet i form av informatik, teknik och standardisering av termer och begrepp.	Tävlingsramverk-Vol.5	
Hälsotillstånd	Definition: tillstånd av fysiskt, psykiskt och socialt välbefinnande vid ett visst tillfälle. Anmärkning: Hälsotillstånd används i allmänspråket men också inom vård och omsorg om tillstånd av hälsa i vid mening som en individ befinner sig i. Men hälsotillstånd används även mer specifikt i betydelsen tillstånd som en person potentiellt kan vända sig till hälso- och sjukvården för. Här räknas alla tillstånd hanterade av hälso- och sjukvården in, således även till exempel det tillstånd personens syn har (i samband med en synundersökning inför körkort) eller det tillstånd den blivande modern befinner sig i (i samband med mödravårdsbesök). Hälsotillstånd används alltså i flera betydelser. Det innebär att om man vill vara precis måste man tydliggöra vilken betydelse som avses.	Semantisk interoperabilitet-Vol.3	https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/kunskapsstod/2016-2-7-bilaga3.pdf
Immaterialrätt	det rättsområde som genom lag och prejudikat reglerar rätten till skydd för olika former av immateriell egendom. Den delas vanligtvis upp i upphovsrätt och industriellt rättsskydd (näringsverksamhet). Immateriella rättigheter avser inom ekonomin förmögenhetsrättsliga tillgångar som inte är fysiska saker. Det kan istället gälla patent, licensrättigheter, goodwill och humankapital.	Tävlingsramverk-Vol.5	https://sv.wikipedia.org/wiki/Immaterialr%C3%A4tt
Informationsägare	aktör som har ansvaret för den information som skapas och hanteras inom den egna verksamheten.	Teknisk interoperabilitet-Vol.4:2	https://www.esamverka.se/download/18.1d126bc174ad1e6c39c92a/1464274862194/V%C3%A4gledn%20digital%20samverkan%204.1.pdf
Informationskonsument	Aktör, i form av organisation inom den offentliga sfären, som tillgängliggör ärendeinformation gentemot användare (medborgare/företag) via gränssnitt	Teknisk interoperabilitet-Vol.4:2	https://www.digg.se/
Informationsproducent	Aktör, i form av organisation inom den offentliga sfären, som tillhandahåller ärendeinformation som genererats inom ramen för den egna verksamheten	Teknisk interoperabilitet-Vol.4:2	https://www.digg.se/

Informationsutbytesmodell	modell som beskriver innehållet i informationsutbyte mellan två eller flera parter.	Teknisk interoperabilitet-Vol.4:2	https://www.esamverka.se/download/18.1d126bc174ad1e6c39c92a/1464274862194/V%C3%A4gledn%20digital%20samverkan%204.1.pdf
Informationsutbytesmodell	Modell som beskriver innehållet i informationsutbyte mellan två eller flera parter.	Teknisk interoperabilitet-Vol.4:2	Vägledning för digital samverkan (eSamverka) https://www.esamverka.se/download/18.1d126bc174ad1e6c39c63d/1598298292306/Eget%20utrymme%20hos%20myndighet%20-%20en%20v%C3%A4gledning%202016.pdf
Infrastrukturansvarig	Myndighet som är ansvarig för utveckling och förvaltning av infrastrukturen, där uppdrag ska framgå av författning. I ansvar och befogenhet ingår att samordna och leda arbetet för strategisk-, taktisk- och operativ styrning, samt att utse deltagare till dessa forum. Ska initiera utforskande utveckling i syfte att tillföra nya byggblock och nya grunddatadomäner.	Teknisk interoperabilitet-Vol.4:2	https://www.digg.se/
Innovationskluster	Geografiskt koncentrerade ekosystem av kompetens, kapital och oberoende privata och offentliga aktörer som samverkar och konkurrerar för att generera innovation. Även: strukturer eller organiserade grupperingar av oberoende parter (såsom innovativa nystartade företag, små, medelstora och stora företag, forskningsinstitut, organisationer för kunskapspridning, icke-vinstdrivande organisationer och andra relaterade ekonomiska aktörer) som är avsedda att stimulera innovativ verksamhet genom att främja intensiv samverkan, gemensam användning av utrustning och kunskapsutbyte och genom att bidra effektivt till kunskapsöverföring, nätverksbyggande, informationspridning och samarbete mellan företagen och de andra organisationerna i klustret.	Tävlingsramverk-Vol.5	https://interregokos.eu/ansoka/villkorforprivataaktorer/vilkaundantagkanvianvanda/gruppundantag/tillampningavgruppundantag.4.5e8b6fb716b53dc2b134ae0.html
innovationsperspektiv	Innovationsperspektivet är ett av flera perspektiv på utveckling. Man ska ha i minnet att perspektivet inte är självklart. Snarare konkurrerar det med en rad andra och vanliga perspektiv på samhällets utveckling.	Tävlingsramverk-Vol.5	https://www.scb.se/contentassets/bdcb323c87cc42fa8a88ff89e052823f/innovationsbegrepp-indikatorer.pdf
innovationsstrategi	En strategi med stark koppling till företagets vision och mission. Visionen och missionen fungerar som styrning för inom vilken ram innovationsarbetet bör fokuseras. Visionen pekar ut riktningen för utvecklingen åt vilket håll utvecklingen ska drivas. Missionen visar på utvecklingens tillvägagångsätt.	Tävlingsramverk-Vol.5	https://innovationlab.nu/2018/09/11/guide-for-att-skapa-en-innovationsstrategi/
Insulin	Insulin är ett hormon som behövs för att cellerna ska kunna ta upp socker från blodet.	Semantisk interoperabilitet-Vol.3	https://www.1177.se/sjukdomar--besvar/diabetes/
Insulinkänning vid diabetes	Insulinkänning kallas också för hypoglykemi eller känning. En insulinkänning uppstår om blodsockervärdet sjunker mycket eller snabbt. Vanliga symtom är att bli svettig, darrig och att känna sig orolig. Symtomen kan komma olika snabbt och vara olika starka. En insulinkänning kan uppstå om du har typ 1-diabetes eller om du behandlas med vissa läkemedel mot typ 2-diabetes.	Semantisk interoperabilitet-Vol.3	https://www.1177.se/sjukdomar--besvar/diabetes/
Journalhandling (enligt Patientdatalagen)	Framställning i skrift eller bild samt upptagning som kan läsas, avlyssnas eller på annat sätt uppfattas endast med tekniskt hjälpmedel och som upprättas eller inkommer i samband med vården av en patient och som innehåller uppgifter om patientens hälsotillstånd eller andra personliga förhållanden eller om vidtagna eller planerade vårdåtgärder.	Exempel och vägledningar-Vol.6	https://inera.atlassian.net/wiki/home
Knowledge Agency	Svenskt kunskapsföretag som utvecklat Nationell-vy för Hälsodata	Metod, Regelverk, Nulägesbilder--Länkar och referenser-Vol.1.	https://www.knowledgeagency.se/portfolio-item/library/

Kompetensområdesansvarig	Myndighet som är ansvarig för ett kompetensområde där uppdrag ges av infrastrukturansvarig. Ansvaret för att ge stöd till aktörer inom infrastrukturen på central och lokal nivå.	Teknisk interoperabilitet-Vol.4:2	https://www.digg.se/
Komponent	En avgränsad del i en infrastruktur som kan användas i olika sammanhang men som är fristående. Synonym med byggblock.	Teknisk interoperabilitet-Vol.4:2	https://www.digg.se/
LEFT Online	står för "Leverera förmånsinformation" och är en e-tjänst för uppgiftsutmämnande från Försäkringskassan.	Exempel och vägledning-Vol.6	https://www.forsakringskassan.se/myndigheter/e-tjanster
legalitetsprincipen	innebär att en myndighet endast får vidta åtgärder som har stöd i rättsordning-en. Det innebär att en myndighet måste kunna stödja sig på lag eller andra för-fattningar eller regeringsbeslut för att kunna vidta en åtgärd	Tävlingsramverk-Vol.5	https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/forvaltningslag-2017900_sfs-2017-900
LIF	de forskande läkemedelsföretagen	Teknisk interoperabilitet-Vol.4:1	https://www.lif.se/
Life science-sektorn	inkluderar de aktörer som bedriver forskning, utveckling, tillverkning och försäljning av medicinska och medicin- och biotekniska produkter och tjänster.	Tävlingsramverk-Vol.5	
Måltillstånd (inom hälso- och sjukvård)	Potentiellt hälsotillstånd som kan delas upp i tillstånd som patienten själv önskar uppnå (önskat hälsotillstånd) och i tillstånd som hälso- och sjukvårdspersonal anser att patienten bör uppnå efter utförda aktiviteter (avsett hälsotillstånd). Exempel på måltillstånd är att patienten ska bli fri från sjukdom eller bli symtomlintrad.	Semantisk interoperabilitet-Vol.3	https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/kunskapsstod/2016-2-7-bilaga3.pdf
Måltillstånd (inom socialtjänst)	Tillstånd som inte har observerats men som brukaren eller socialtjänstpersonal önskar uppnå efter utförda aktiviteter. Måltillståndet kan delas upp i avsett tillstånd och önskat tillstånd. Exempel på måltillstånd är att brukaren ska kunna klä på sig själv eller vara fri från missbruk.	Semantisk interoperabilitet-Vol.3	https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/kunskapsstod/2016-2-7-bilaga4.pdf
Multidisciplinära fotteam	team som består av flera olika kompetenser som har visat sig vara ett framgångsrikt koncept vid allvarliga fotproblem med resultat av färre amputationer. Målet med omhändertagandet och behandlingen vid allvarliga fotsår är att påskynda och åstadkomma sårsläkning. Detta kräver att hälso- och sjukvården utvecklar samverkansformerna mellan det multidisciplinära fotteamet och primärvården eller hemsjukvården.	Semantisk interoperabilitet-Vol.3	
myndighetsförordningen	statliga myndigheter givits en större skyldighet att samarbeta både med myndigheter och andra. Sam-verkan ska inte enbart begränsa sig till nytta för den egna myndigheten utan syfta till att "ta till vara de fördelar som kan vinnas för enskilda samt för staten som helhet	Tävlingsramverk-Vol.5	https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/myndighetsforordning-2007515_sfs-2007-515
Närstående	Definition: person som den enskilde anser sig ha en nära relation till Anmärkning: Observera att termerna anhörig och närstående inte används konsekvent i lagtexterna.	Semantisk interoperabilitet-Vol.3	https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/kunskapsstod/2016-2-7-bilaga4.pdf
Önskat hälsotillstånd	Definition: det hälsotillstånd som den enskilde själv önskar uppnå	Semantisk interoperabilitet-Vol.3	https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/kunskapsstod/2016-2-7-bilaga3.pdf
Operativt behov	information om de operativa behov som tjänsten uppfyller	Teknisk interoperabilitet-Vol.4:1	

Öppna data	all information som uppfyller kraven för så kallad öppen kunskap, det vill säga information som tillhandahålls fritt utan krav på avgifter och med få eller inga tekniska eller rättsliga begränsningar för hur den får användas.	Teknisk interoperabilitet-Vol.4:2	https://www.regeringen.se/495f60/contentassets/e9a0044c745c4c9ca84fef309feafd76/juridik-som-stod-for-forvaltningens-digitalisering-sou-201825.pdf
Ordnation	beslut av behörig hälso- och sjukvårdspersonal som är avsett att påverka en patients hälsotillstånd genom en hälso- och sjukvårdsåtgärd. Anmärkning: En ordination kan förutom läkemedelsbehandling avse exempelvis specialkost eller fysisk aktivitet. Den person som ordinerar benämns ordinator. För en tydlig fackspråklig kommunikation bör termen ordination inte användas synonymt med ordinerad hälso- och sjukvårdsåtgärd.	Semantisk interoperabilitet-Vol.3	https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/kunskapsstod/2016-2-7-bilaga3.pdf
Patientjournal (enligt Patientdatalagen)	En eller flera journalhandlingar som rör samma patient.	Exempel och vägledning-Vol.6	https://inera.atlassian.net/wiki/home
Policylab	Policylab kan förklaras som en grupp aktörer med olika kompetenser som vill utveckla ett regelverk. I policylabbet använder de en uppsättning användarcentrerade metoder och kompetenser för att testa, experimentera och lära inom policyutveckling. Syftet är att ta fram ett agilt arbetssätt för att utveckla regelverk som stimulerar snarare än hindrar innovation. En viktig grund i ett policylab är förmågan att våga experimentera med användaren i centrum	Tävlingsramverk-Vol.5	https://www.vinnova.se/m/hur-kan-offentlig-sektor-mota-morgondagens-samhallsutmaningar/smart-policyutveckling/policyutveckling-och-innovation/
Policyområde	Område definierat utifrån lagstiftning, förordning EU-nivå	Teknisk interoperabilitet-Vol.4:2	https://www.digg.se/
Potentiellt hälsotillstånd	Hälsotillstånd hos en patient som bedöms möjligt i framtiden. Exempel på potentiella tillstånd är måltillstånd och risktillstånd.	Semantisk interoperabilitet-Vol.3	https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/kunskapsstod/2016-2-7-bilaga3.pdf
Precisionsmedicin	Precisionsmedicin saknar en entydig definition. Kontoret för life science sammanfattar begreppet med "framtidens behandlingsmetoder och bot". MeSH är en internationell termbank för medicinska termer. I Sverige ansvarar Karolinska Institutet för att förvalta den svenska översättningen för MeSH. Precisionsmedicin saknar i nuläget svensk översättning varför den engelska används här: "Clinical, therapeutic and diagnostic approaches to optimal disease management based on individual variations in a patient's genetic profile.2	Tävlingsramverk-Vol.5	
PTS	Post och Telestyrelsen Svensk myndighet som ansvarar för genomförandet av Sveriges bredbandsstrategi	Metod, Regelverk, Nulägesbilder--Länkar och referenser-Vol.1.	https://www.regeringen.se/4b00e7/contentassets/a1a50c6a306544e28ebaf4f4aa29a74e/sverige-helt-uppkopplat-2025-slutlig.pdf
Regulatoriska sandlådor	En regulatorisk sandlåda är möjlighet för bolag att under kontrollerade förhållanden (sandlådan) testa innovationer under tillsynsmyndighetens tillsyn. Syftet är att minska osäkerheter om regler, processer och principer kring innovationer inom ett reglerat område. (baserat på Finansinspektionens definition	Tävlingsramverk-Vol.5	https://www.fi.se/contentassets/d3cd30fe473d4a7995f0c38209ddb7f1/myndigheten-roll-kring-innovationer.pdf
Remiss	handling som utgör beställning av tjänst eller begäran om övertagande av vårdansvar för en patient. Vårdbegäran som utgör beställning av tjänst eller begäran om övertagande av medicinskt ansvar för en patient.	Semantisk interoperabilitet-Vol.3	https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/kunskapsstod/2016-2-7-bilaga3.pdf
Risktillstånd	Potentiellt hälsotillstånd som en patient löper risk att drabbas av. Exempel på risktillstånd är ögonsjukdom till följd av en diagnostiserad diabetes. Ofta krävs vissa förebyggande hälso- och sjukvårdsåtgärder för att undvika att vissa risktillstånd uppstår, exempelvis primär- eller sekundärprevention.		https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/kunskapsstod/2016-2-7-bilaga3.pdf

Sammanhållen journalföring (enligt Patientdatalagen)	Ett elektroniskt system, som gör det möjligt för en vårdgivare att ge eller få direktåtkomst till personuppgifter hos en annan vårdgivare.	Exempel och vägledning-Vol.6	https://inera.atlassian.net/wiki/home
Samtycke	Med "samtycke" avses enkelt uttryckt "att säga ja till något". Individen har tagit ett beslut. Det kan handla om att säga ja till att en person eller organisation får använda mina personuppgifter på ett visst sätt. I vidare bemärkelse kan det också handla om samtycke till behandling eller att individen säger ja till att socialtjänsten får efterfråga informationer om individen som handhas av andra myndigheter. Om inte annat anges, avses i den här framställningen samtycke i den europeiska dataskyddsförordningens mening.	Exempel och vägledning-Vol.6	https://inera.atlassian.net/wiki/home
Semantisk- interoperabilitet	Förutsättningar för en ändamålsenlig och strukturerad dokumentation. Detta innefattar den dokumentation som verk-samheterna enligt lag, förordning och föreskrift måste dokumentera och får utbyta inom eller mellan organisationer inom vård och omsorg. Det innefattar också att gemensamma informationsbehov som har identifierats måste besk-rivas på ett sådant sätt att verksamheterna mäter och menar samma sak, och att informationen struktureras på ett sätt som gör det möjligt att återanvända den i olika syften.	Tävlingsramverk-Vol.5	https://www.socialstyrelsen.se
SLA – Service Level Agreement	Avtal som beskriver servicenivån på en tjänst. Det kan handla om t.ex. Svarstider eller när en tjänst får stå stilla för uppdateringar.	Teknisk interoperabilitet-Vol.4:2	CEF Glossary
Socialstyrelsens riktlinjeuppdrag	Utgångspunkten för riktlinjerna är propositionen Prioriteringar i hälsooch sjukvården (prop. 1996/97:60). I denna framgår det att prioriteringar inom hälso- och sjukvården ska utgå från tre etiska grundprinciper: människovärdesprincipen, behovs- och solidaritetsprincipen samt kostnadseffektivitetsprincipen. Uppdraget innebär också att innehållet i riktlinjerna ska hållas aktuellt genom återkommande revideringar och uppdateringar.	Semantisk interoperabilitet-Vol.3	https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/proposition/prioriteringar-inom-halso--och-sjukvarden_GK0360
Styrkeområde	ett område där det finns särskilt goda förutsättningar för utveckling och tillväxt.	Tävlingsramverk-Vol.5	
SWOT-analys	Även: strukturer eller organiserade grupperingar av oberoende parter (såsom innovativa nystartade företag, små, medelstora och stora företag, forskningsinstitut, organisationer för kunskapsspridning, icke-vinstdrivande organisationer och andra relaterade ekonomiska aktörer) som är avsedda att stimulera innovativ verksamhet genom att främja intensiv samverkan, gemensam användning av utrustning och kunskapsutbyte och genom att bidra effektivt till kunskapsöverföring, nätverksbyggande, informationsspridning och samarbete mellan företagen och de andra organisationerna i klustret.	Tävlingsramverk-Vol.5	https://svid.se/guider-och-verktyg/metoder/swot-analys/
Synkron kommunikation	Synkron kommunikation sker i realtid, d.v.s. samtidig kommunikation mellan ett antal parter.	Teknisk interoperabilitet-Vol.4:2	Terminologicentrum TNC. Basord i våra fackspråk 2012.
Teknisk interoperabilitet	Teknisk samverkan omfattar de applikationer och infrastrukturer som kopplar samman IT-system och tjänster. Tekniska samverkansfrågor berör specifikation av gränssnitt, dataintegrationstjänster, presentation och utbyte av data, samt protokoll för säker kommunikation	Tävlingsramverk-Vol.5	https://www.digg.se
Tjänsteattribut	A Service Attribute defines a property of a service. Examples: Response time, Frequency of invocation, Message Exchange Pattern.	Teknisk interoperabilitet-Vol.4:1	https://www.itgovernance.eu/sv-se/itil-se
Tjänstefunktioner	En funktion är en typ av aktivitet som beskriver en tjänsts funktion. Varje funktion vanligtvis (men inte alltid) kan mappas till operationer som definierats som en del av tjänstens gränssnitt; det vill säga, funktioner ger en "verksamhets vy" och operationer ger vill säga, funktioner ger en "verksamhets vy" och operationer ger en "teknisk vy" av en viss tjänsteaktivitet.	Teknisk interoperabilitet-Vol.4:1	

Tjänstegränssnitt	lista över tjänstegränssnitten (både på producent och konsumentensida), inklusive för varje tjänstegränssnitt: • namnet på tjänstegränssnittet; • en textuell beskrivning av tjänstens gränssnitt, inklusive dess syfte; • en indikation på att gränssnittet är ett producent- eller konsumentgränssnitt; Och • för ett producentgränssnitt, den fullständigt kvalificerade nätverksadress/anslutningspunkt där gränssnittet kan nås.	Teknisk interoperabilitet-Vol.4:1	
Tjänstegränssnitt	The mechanism by which a service communicates. Service providers and consumers need to implement service interfaces to be able to collaborate. A service interface includes service operations that enable access to the functionality of the services identified, as well as the data used in the service interaction.	Teknisk interoperabilitet-Vol.4:1	https://www.itgovernance.eu/sv-se/itil-se
Tjänsteinteraktion	A Service interaction is a description of an information exchange between healthcare stakeholders' systems which can potentially be automated; phone calls / voice exchanges are considered as nonautomated service interactions. In considering automated interactions, a service interaction is described by several modelling artefacts depicting the static and dynamic behaviour of a service. This includes service operations, data messages model and interaction behaviour.	Teknisk interoperabilitet-Vol.4:1	https://www.himss.org/resources/interoperability-healthcare
Tjänstekategori	nyckelord för de kategorier som tjänsten tillhör, exempelvis • Informationsområde • Verksamhetsområde	Teknisk interoperabilitet-Vol.4:1	
Tjänstekonsument	Informationssystem där aktörens agerande leder till automatiskt informationsutbyte med andra system (<i>tjänsteproducenter</i>). <i>Tjänstekonsumenten</i> är alltså ett IT-system som initierar ett specifikt informationsutbyte. Systemoberoende tekniska kontrakt som reglerar samspelet mellan olika komponenter i systemlandskapet, med utgångspunkt i process- och informationsmodeller. Dessa är upprättade enligt anvisningar för teknisk interoperabilitet i den tekniska arkitekturen vilket innebär att <i>tjänstekontraktet</i> säkerställer <i>teknisk interoperabilitet</i> genom att följa anvisning vid upprättandet. Ett enskilt <i>tjänstekontrakt</i> består av ett innehåll (nyttolast), kuvert och regler vilket är grunden för <i>semantisk interoperabilitet</i> . <i>Semantisk interoperabilitet</i> i sin tur förutsätter en gemensam referensmodell för informationsstruktur. När ett <i>tjänstekontrakt</i> installeras i en tjänsteplattform skapas en virtuell tjänst.	Tävlingsramverk-Vol.5	https://rivta.se/faq.html
Tjänstekontrakt	Systemoberoende tekniska kontrakt som reglerar samspelet mellan olika komponenter i systemlandskapet, med utgångspunkt i process- och informationsmodeller. Dessa är upprättade enligt anvisningar för teknisk interoperabilitet i den tekniska arkitekturen vilket innebär att tjänstekontraktet säkerställer teknisk interoperabilitet genom att följa anvisning vid upprättandet. Ett enskilt tjänstekontrakt består av ett innehåll (nyttolast), kuvert och regler vilket är grunden för semantisk interoperabilitet. Semantisk interoperabilitet i sin tur förutsätter en gemensam referensmodell för informationsstruktur.	Teknisk interoperabilitet-Vol.4:1	https://rivta.se/faq.html
Tjänstekvalitet	uppgifter om kvaliteten på de tjänster som erbjuds när det gäller följande: • tjänstens tillgänglighet • tjänstens svarstid och • kapacitet i dataflöde.	Teknisk interoperabilitet-Vol.4:1	
Tjänsteleverantör	namn på och beskrivning av den organisation som ansvarar för tjänsten. Och • en eller flera kontaktpunkter där ytterligare information kan erhållas, inklusive namn, kontaktoppgifter och roll.	Teknisk interoperabilitet-Vol.4:1	
Tjänsteoperationer	en teknisk beskrivning av tjänsteoperationerna för vart och ett av dess gränssnitt, inbegripet följande: namnet på tjänsteoperationen; • en beskrivning av avsikten och resultatet av tjänsteoperationen. Och • en beskrivning av den utbytta informationen genom tjänsteoperationen, inklusive indata, utdata och felmeddelanden.	Teknisk interoperabilitet-Vol.4:1	
Tjänsteproducent	Tjänsteproducenter uppvisar ett tekniskt gränssnitt som möjliggör för tjänstekonsumenter att genom frågemeddelanden förändra eller begära information. Det tekniska gränssnittet följer fastställda standarder för säker meddelandebaserad kommunikation (teknisk interoperabilitet). De hanterar frågemeddelanden och producerar svarsmeddelanden enligt för funktionen fastställt nationellt tjänstekontrakt (semantisk interoperabilitet).	Tävlingsramverk-Vol.5	https://rivta.se/faq.html

Tjänstevalidering	en försäkran som anger • om en validering av tjänsten har utförts. och i så fall • den använda metoden. Och • de uppnådda resultaten.	Teknisk interoperabilitet-Vol.4:1	
Vårdenhet	En vårdenhet är enligt Socialstyrelsens termbank ”en organisatorisk enhet som tillhandahåller hälso- och sjukvård”. Patientdatalagen omnämner vårdenheter men ger ingen uttrycklig definition av termen. Enligt Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (HSLF-FS 2016:40) om journalföring och behandling av personuppgifter i hälso- och sjukvården ”utgör ofta de privata vårdgivarna en enda enhet (prop. 2007/08:126 s. 241). Inom den offentliga hälso- och sjukvården är det naturligt att se varje vårdcentral som en enhet. Ett sjukhus är däremot normalt inte en enda enhet. Hur gränserna närmare ska dras inom en vårdgivares verksamhet bestäms ytterst av varje vårdgivare (prop. 2007/08:126 s. 241). Enligt förarbetena (till PDL) behöver gränserna dras på ett praktiskt och rimligt sätt för vårdgivaren så att verksamheten inte tyngs med onödig administration. Även inom en vårdenhet eller vårdprocess gäller att en befattningshavare endast ska anses behörig att ta del av uppgifter om en patient om denne deltar i vården av patienten eller av annat skäl behöver uppgifterna för sitt arbete (prop. 2007/08:126 s. 241-242). Se även ”vårdprocess” nedan.	Exempel och vägledning-Vol.6	https://inera.atlassian.net/wiki/home
Vårdgivare (enligt patientdatalagen)	Statlig myndighet, region och kommun i fråga om sådan hälso- och sjukvård som myndigheten, regionen eller kommunen har ansvar för (offentlig vårdgivare) samt annan juridisk person eller enskild näringsidkare som bedriver hälso- och sjukvård (privat vårdgivare).	Exempel och vägledning-Vol.6	https://inera.atlassian.net/wiki/home https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/patientdatalag-2008355_sfs-2008-355
Vårdprocess	Vårdprocess definieras i Socialstyrelsen Föreskrifter och allmänna råd 2 kap. 1 § HSLF-FS 2016:40 som en ”process avseende hälso- och sjukvård som hanterar ett eller flera relaterade hälsoproblem eller hälsotillstånd i syfte att främja ett avsett resultat”. Av förarbetena till PDL framgår att avgränsningen av en vårdprocess är funktionell och inte organisatorisk såsom beträffande vårdenhet. En vårdprocess kan med andra ord inbegripa avgränsbara aktiviteter eller åtgärder hos olika vårdenheter som har ett funktionellt samband. Se även ”vårdenhet” ovan.	Exempel och vägledning-Vol.6	https://inera.atlassian.net/wiki/home https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/foreskrifter-och-allmanna-rad/2020-11-6986.pdf
Vinter	Vi vinner interoperabilitet/Vinnova/Årligt återkommande tävling inom VINNOVA	Tävlingsramverk-Vol.5	

